

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. O.**, bývajúceho v R., zastúpeného Mgr. V. K., advokátkou v R., proti žalovanému **H. S., a.s.**, so sídlom v H., za účasti vedľajšieho účastníka **Sociálnej poisťovne**, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, **o náhradu škody z pracovného úrazu**, vedenej na Okresnom súde v Rimavskej Sobote pod sp. zn. 11 C 60/2005, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. mája 2009, sp. zn. 16 Co 98/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie vedľajšieho účastníka **o d m i e t a** .

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 25. novembra 2008, č.k. 11 C 60/2005-213, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 715 350,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania 93 189,50 Sk na účet jeho právnej zástupkyne. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa pôvodne domáhal voči žalovanému zaplata sumy 753 000,-- Sk, ktorá suma predstavovala náhradu bolestného mimoriadne zvýšenú na 20-násobok v sume 369 000,-- Sk a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia mimoriadne zvýšenú na 20-násobok v sume 384 000,-- Sk titulom utrpenia pracovného úrazu 22. mája 2003 na prevádzke žalovaného v R. Pracovným úrazom sa podstatne zmenila kvalita pracovného, rodinného, osobného, ako aj záujmového života žalobcu. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že u žalobcu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré možno priznať zvýšené odškodnenie za bolesť. Pri zohľadnení už vyplatenej sumy na bolestnom zo strany Sociálnej poisťovne 18 450,-- Sk,

tak priznaná suma na bolestnom číni 350 550,-- Sk (307,5 bodov x 60 Sk x 20 = 369 000,-- Sk – 18 450,-- Sk). Pri rozhodovaní o nároku na mimoriadne zvýšenie titulom bolesti v súvislosti s pracovným úrazom vychádzal z § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. K rovnakému záveru dospel aj pokiaľ ide o nárok na mimoriadne zvýšenie titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Pri zohľadnení už vyplatenej sumy sociálnou poisťovňou 19 200,-- Sk, tak priznaná suma číni 364 800,-- Sk (320 bodov x 60,-- Sk x 20 = 384 000,-- Sk – 19 200,-- Sk). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 21. mája 2009, sp. zn. 16 Co 98/2009 na odvolanie žalovaného a vedľajšieho účastníka rozsudok okresného súdu potvrdil. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Poukázal na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver. Súd prvého stupňa v predmetnej veci otázku primeranosti odškodnenia tak bolestného, ako aj sťaženia spoločenského uplatnenia dôsledne posúdil z hľadiska prípadu hodného osobitného zreteľa u žalobcu. Zranenia žalobcu boli takého charakteru, pre ktoré krajský súd rovnako považuje za primerané zvýšenie bolestného a odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 20-násobok. Krajský súd k procesným námietkam žalovaného uvedených v odvolaní týkajúcich sa späťvzatia návrhu a zmeny návrhu uviedol, že nevyhotovenie a nedoručenie uznesenia o zmene návrhu ničím neovplyvnilo rozhodnutie súdu vo veci samej. Išlo iba o procesné pochybenie prvostupňového súdu, ktoré nemalo vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu vo veci samej. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojitosti s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. d/, f/ O.s.p. Uviedol, že postupom súdu bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Okresnému súdu vytkol procesné pochybenie, ku ktorému došlo tým, že na pojednávaní pripustil zmenu návrhu na začatie konania (konanie mal aj čiastočne zastaviť). Toto uznesenie však už nebolo vyhotovené a doručené vedľajšiemu účastníkovi. Ďalej uviedol, že odvolací súd nenariadil vo veci pojednávanie. Zdôraznil, že ide o dôležitý verejný záujem. Vadu v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. videl v tom, že v tej istej veci a to v sume 384 000,-- Sk (o mimoriadne zvýšenie

náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia) sa už raz právoplatne rozhodlo uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota z 9. marca 2005, č.k. 11 C 60/2005-36. Podľa názoru vedľajšieho účastníka konania preto ďalším predmetom konania už malo byť iba konanie o mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť. K veci samej okrem iného poznamenal, že prvostupňový súd vyhodnotil všetky dôkazy získané v tomto súdnom konaní jednostranne. Uviedol, že neboli dané dôvody osobitného zreteľa na zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia.

Žalovaný s dovolaním vedľajšieho účastníka a jeho dôvodmi súhlasil.

Žalobca sa k dovolaniu vyjadril a navrhol ho odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania – vedľajší účastník (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo

podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky; dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd. Dovolanie je totiž prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Pokiaľ ide o procesné vady podľa § 237 písm. a/, b/, c/, e/, g/ O.s.p., ktoré dovolateľ v dovolaní nenamietal, tieto v dovolacom konaní nevyšli najavo, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Pokiaľ ide o procesné vady podľa § 237 písm. d/, f/, O.s.p., namietané v dovolaní, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní pred odvolacím súdom skutočne došlo k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), prípadne či sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O.s.p.), a dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné ani podľa týchto ustanovení, nakoľko existenciu procesných väd podľa § 237 písm. d/, f/, O.s.p. v konaní nezistil.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Zo spisu je zrejmé, že návrhom na začatie konania sa žalobca pôvodne domáhal zaplata sumy 753 000,-- Sk, ktorá suma predstavovala náhradu bolestného mimoriadne

zvýšenú na 20-násobok v sume 369 000,-- Sk a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia mimoriadne zvýšenú na 20-násobok v sume 384 000,-- Sk titulom utrpenia pracovného úrazu 22. mája 2003 na prevádzke žalovaného v R. V priebehu konania zbral návrh čiastočne späť a Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 9. marca 2005, č.k. 11 C 60/2005-36, konanie v časti 384 000,-- Sk (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) zastavil. Z doručeník pripojených v spise vyplýva, že uznesenie bolo doručené žalobcovi 11. marca 2005, žalovanému 14. marca 2005 a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného 14. marca 2005. Podaním z 4. augusta 2005 (č.l. 37 spisu) navrhol žalobca pripustiť zmenu návrhu ohľadom sumy 384 000,-- Sk (mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia). Zo zápisnice z pojednávania pred okresným súdom z 19. februára 2007 vyplýva, že jedno vyhotovenie podania žalobcu z 4. augusta 2005 sa doručilo krátkou cestou žalovanému. Právny zástupca žalobcu uviedol, že trvá na tom, aby súd pripustil zmenu návrhu, poznamenal však, že čiastočne boli jeho nároky uspokojené. Návrh teda znova čiastočne upravil. Okresný súd uznesením pripustil zmenu návrhu, pričom uviedol, že petit znie: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 715 350,-- Sk do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Na pojednávaní vedľajší účastník prítomný nebol. Súd rozhodnutie nevyhotovil a nedoručil účastníkom konania. Ak žalobca podá zmenu návrhu písomne, súd doručí jeho návrh žalovanému do vlastných rúk na vyjadrenie, resp. na vedomie, aby mal žalovaný možnosti vyjadriť sa k tomuto podaniu. V prípade, že je zmena návrhu žalobcom prezentovaná ústne, t.j. na pojednávaní, na ktorom žalovaný je prítomný, nie je potrebné zmenený návrh žalovanému doručovať. Súd rozhodne o tomto návrhu uznesením, proti ktorému nie je možné podať odvolanie (§ 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p.). V prípade, že na pojednávaní žalovaný nie je prítomný a na tomto pojednávaní je prednesený návrh na zmenu návrhu na začatie konania postačí, ak súd zašle neprítomnému žalovanému (účastníkovi) rovnopis zápisnice z pojednávania spolu s rozhodnutím o navrhovanej zmene (porovnaj napr. Krajčo, J.: Občiansky súdny poriadok I. diel komentár. Bratislava: EUROUNION 2010, s. 387). Tu je však potrebné uviesť, že fotokópia návrhu žalobcu na zmenu návrhu bola osobne vedľajším účastníkom prevzatá, ako aj fotokópia zápisnice o pojednávaní, kde súd uznesením zmenu návrhu pripustil. Z uvedeného je zrejmé, že aj keď súd prvého stupňa procesne pochybil, tento nedostatok bol zhojený týmto spôsobom (viď úradný záznam o nahliadaní do spisu na č.l. 145 spisu). Napriek procesnému pochybeniu súdu prvého stupňa v tomto konkrétnom prípade (§ 95, § 96 O.s.p.) dovolateľ mal v konečnom dôsledku možnosť v priebehu konania sa k pripustenej zmene návrhu vyjadriť, nemožno preto konštatovať, že by mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Procesným pochybením

okresného súdu sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal aj krajský súd. A nemožno ani konštatovať, že by k tejto vade došlo postupom odvolacieho súdu, keď v predmetnej veci nenariadil pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Za verejný záujem sa všeobecne považuje záujem prinášajúci majetkový či iný prospech všetkým alebo mnohým občanom, resp. ak ide o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vyvodiť, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. V danom prípade vzhľadom k predmetu konania preto uvedená námietka neobstojí.

Dovolací súd k tvrdenej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. uvádza nasledovné. Dovolateľ namietal, že o časti návrhu žalobcu sa už raz právoplatne rozhodlo uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota z 9. marca 2005 č.k. 11 C 60/2005-36 (čiastočné zastavenie konania), preto podľa názoru vedľajšieho účastníka konania ďalším predmetom konania už malo byť iba konanie o mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť. Nie je to však rozhodnutie vo veci samej, preto táto námietka tiež neobstojí. Ak vezme účastník svoj návrh na začatie konania späť, ide o procesný úkon voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa nekonalo a o veci meritórne nerozhodovalo. Uplatnený nárok však späťvzatím návrhu nezaniká a možno ho uplatniť znova.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, že prípustnosť dovolania nie je daná ani podľa § 237 O.s.p., ani podľa § 238 O.s.p. a dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní účastníkom nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, nakoľko vedľajší účastník v dovolacom konaní nebol úspešný, žalovaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania nepodal a žalobca si trovy dovolacieho konania nevyčíslil (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová